

Гледајући марширање највиших европских дипломата – немачког вицеканцелара Гвида Вестервелеа, а онда јуче министра спољних послова Велике Британије Вилијама Хејга – кроз Београд, нисам могао да се одупрем следећем утиску: на Србију није вршен овакав спољни притисак још од времена Милошевића, а скоро да се чак ни тада, сем у време бомбардовања, то није чинило на овако бестидно бруталан начин. Ови „европљани“ дакле, нису дошли као пријатељи. Штавише, што је након Хејгове посете сасвим јасно – они нису дошли чак ни да разговарају. Пред Србију је стављен јасан ултиматум: Србија треба да повуче резолуцију коју је поднела Уједињеним нацијама, у противном ће угрозити свој (ионако прилично спор и неизванредан) „европски пут“. Тачније, Хејг је изјавио да се „плаши“ да ће Србија, „ако не измири своју прошлост са будућношћу, бити заустављена у међупростору на путу ка ЕУ“. Разуме се, било је то исто тако, барем помало, увијено у обланду пријатељства и лепих жеља – чему се сада прикључују многи домаћи медији и вајни стари и новопечени „експерти – односно спаковано у формулацију да „за Србију не би било добро да доживи неуспех на гласању на Генералној скупштини“. Решење за ову „загонетку“ крије се у продужетку исте изјаве – да наиме, „и када би добила већину у УН, то не би добро утицало на односе са ЕУ“.

Права истина овог „саопштења“, као и целокупне европске дипломатске офанзиве и потезања најјаче артиљерије, дакле, гласи: за ЕУ не би било добро, никако не би било добро, да Србија пред ГС УН уопште изађе. Јер, не само да се унутар ЕУ не може постићи јединство о косовском питању (што значи да би они на ГС највероватније морали бити уздржани), него је и случај да Србији сваки исход гласања о њеној резолуцији у УН више или мање одговара, пошто или излази као „победник“ или игра „нерешено“ и продужава утакмицу.

Зато је, дакле, било апсолутно хитно и ултимативно за главне „европске силе“ да учине све да до утакмице ни не дође. За разлику од домаћих медија и „експерата“, страни медији известили су о посети Хејга Београду као о „појачавању притисака западних држава на српске власти да одустану борбе за Косово и да се усредсреде на евроинтеграције (Ројтерс), односно да је „Хејг позвао Србију да не оспорава независност Косова пред Генералном скупштином УН“ (Асошијетед прес).

Србија је одговорила да повлачење резолуције није опција. Тачније, званични државни

врх је тако одговорио. Али не и поједини медији и „домаћи стручњаци“. Наиме, вече уочи Хејгове „добронамерне посете“ Соња Лихт нам је саопштила да „ЕУ не жели дебату о Косову у Њујорку“, штавише „да је компромис могуће постићи уколико Србија одустане од захтева да се о Косову расправља у ГС УН“ (ово је дакле Лихт, не Хејг). Да ствар буде још занимљивија и ироничнија по нас, угледни професор универзитета у Оксфорду Марк Алмонд је – истог дана када Соња Лихт, а обоје непосредно пре доласка Хејга – у интервјуу за ВВС изјавио да се „врши заједнички притисак на Србију да затвори питање Косова и прихвати косовску независност“ али да су „европски лидери ти који би требало да се боље запитају због чега постоје проблеми на линији Београд–Брисел“. Алмонд је оценио и да се Хејг и политичари који доносе коначне одлуке у Лондону нису много померили од оног што се дешавало током распада Југославије, нити из тога извукли поуке.

Лепо. За почетак. Али и крајње тужно. На једној страни, дакле, нашли су се српски државни врх и угледни страни професори, а на другој наши медији, „домаћи експерти“ и стране владе. Да слика са медијима буде потпуна, треба напоменути да је на „угледном домаћем медију Б92“ два дана заредом (јер изгледа нису могли баш никог другог на нађу?) гостовао још „угледнији“ стручњак Милан Пајевић из неспорно патриотске организације „ИСАК фонд“, који нас је стручно упутио у проблем, и исказао дубоко уверење да „водеће европске земље само воде рачуна о Србији и не желе да пусте Србију низ воду“ (?!), те да би „компромис“ било важно прихватити, а да је то ко је Хејг и какав је његов однос према Србима једно „сложено питање“ које, да парафразирамо, „сада није тема“.

Било како било, Вук Јеремић и Вилијам Хејг изјавили су да на састанку у Београду није дошло до приближавања ставова о питању Косова. Е сад, шта значи да је постигнута сагласност око тога да се у наредним данима мора сарађивати да би се постигао „компромис“ и које су „црвене линије испод којих Србија неће ићи“ остаје да се види. Да ли ће, наиме, ново значење речи „компромис“ (читај: повлачење) које нам је понудио Хејг заиста заживети, у овом или оном облику, или ћемо успети да избегнемо још један – без сумње изузетно јак и моћан – покушај „превредновања вредности“, мењања језика, значења речи, и још знатно даље, прекрајања смисла политичког ангажмана? И све у тренутку када је сасвим очито да је савремено западно царство одавно достигло свој зенит, и да је на дуготрајном али сигурном путу фазног и постепеног слабљења и губитка моћи?

И један куриозитет за крај. Вилијам Хејг (овај исти) управо је објавио ауторски чланак у *Дејли телеграфу*, у којем објашњава начела британске спољне политике. Ту сазнајемо да се Британија вековима борила за права појединца у демократском друштву. Сазнајемо и да су у

Компромис је ваше повлачене

Пише: Владимир Митић
среда, 01 септембар 2010 18:14

земљама широм света људска права озбиљно угрожена. Зато људска права играју централну улогу у британској спољној политици. Заменик уредника

Дејли телеграфа

приметио је да је то први пут да је Хејг покушао да детаљно изложи „етички оквир своје улоге“. Ни министар спољних послова Велике Британије ни новинар-уредник, међутим, нису се осврнули на положај Срба и других неалбанаца на Косову. Сигурно ће то бити „наставак у следећем броју“. У сваком случају, после ове БГ турнеје министара Хејга и Вестервелеа, чак и последње српске (не)верне Томе могле су се уверити у то колики су нам пријатељи.